

Nr 105

Av herr Berg m. fl., om ändrade grunder för statsbidragen till folkbiblioteken.

(Lika lydande med motion nr 122 i Andra kammaren)

Det statliga bidraget till kommunala och med dem jämställda folkbibliotek är sedan 1930 maximerat till kronor 10 000 per kommun. Folkbiblioteks-sakkunniga framlade 1949 förslag till ändrade grunder för statsbidrag till folkbiblioteksväsendet, men förslaget har icke föranlett någon framställning till riksdagen. Senare i skilda sammanhang framlagda förslag har ej heller lett till resultat. Med anledning av motioner till föregående års riksdag har statsutskottet rekommenderat, att statsbidragsgrunderna göres till föremål för översyn. Skolöverstyrelsen har med anledning härav bl. a. föreslagit en uppräknig och omkonstruktion av statsbidragen. Förslaget har icke upptagits av Kungl. Maj:t.

Sedan 1930 har vårt lands folkbiblioteksväsen genomgått en anmärkningsvärd utveckling, såväl i fråga om verksamhetens omfång som när det gäller dess kvalitet. Denna utveckling, som mätt i antal utlånade band i det närmaste innebär en sexdubbling och som medfört en omgestaltning av verksamhetsformer och distributionssätt, har på grund av statsmakternas ringa intresse i huvudsak blivit en kommunernas angelägenhet. Att expansionen med dessa förutsättningar kommit att koncentreras till städer och större tätorter är självfallet; för landet i dess helhet gäller att folkbiblioteksstandarden är synnerligen starkt varierande och att stora grupper av vårt lands medborgare är avstängda från eller endast partiellt kan åtnjuta den kulturella samhällsservice som det välutrustade folkbiblioteket kan och bör ge.

Detta förhållande är av flera skäl ägnat att inge betänkligheter. För att en genomförd grundskolas målsättning — att ge envar samma grundval för fortbildning — skall synas meningsfull, är det nödvändigt, att alla ges samma tillgång till bildningsmöjligheter under och efter grundskolan. Detta är icke fallet nu. Vidare ställer det ökade stödet åt vårt lands folkbildningsarbete liksom arbetslivets tilltagande teoretisering nya och större krav. Samtidigt härmed kommer kommunindelningsreformen i många fall att medföra en försämring av det statliga stödet åt folkbiblioteksverksamheten, så länge denna regleras av nu gällande bidragsbestämmelser.

Med hänvisning till det föregående och med beaktande av vikten av snabba åtgärder inför de av kommunindelningsreformen framkallade problemen hemställer vi,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snabbutredning och förslag till riksdagen rörande ändrade grunder för de statliga bidragen till folkbiblioteksväsendet.

Stockholm den 23 januari 1963

Gunnar Berg

Torsten Andersson

Gunnar Edström

John Ericsson

Blenda Ljungberg

Ernst W. Olsson